

BINDAL KOMMUNE

Norges vassdrag og energidirektorat

Melding om vedtak

Vår ref:

2017/514-7

Saksbehandler:

Karl-Erik Solum

Dato:

18.10.2021

Manøvreringsreglementet vedrørende minstevannføring i Åbjøravassdraget - Bindal kommune

I kommunestyrets møte 22.09.2021, sak 50/21, ble det fattet følgende vedtak:

Åbjøravassdraget er et sentralt landskapselement for hele Åbjøra/Åbygdadalføre og vassdraget har store allmenne interesser ut fra friluftslivs-, landskaps- og naturverdiperspektiver. Derfor ber Bindal kommune NVE om å se på manøvreringsreglementet i sin helhet, slik at nødvendige tiltak, som minstevassføring over hele året, settes inn og får de virkninger som er tilsiktet ved en slik revisjon av konsesjonsvilkårene.

Sak 50/21 følger vedlagt.

Med hilsen

Astri Helen Busch
utvalgssekretær

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

Kopi til:
Norske lakseelver
NTE
Miljødirektoratet

Postadresse:
Rådhuset, Oldervikveien 5
7980 TERRÅK

Besøksadresse:

Telefon: 75 03 25 00

Bankkto.: 4651 07 01224
Org.nr.: 964 983 380

E-post:
postmottak@bindal.kommune.no

Internett:
www.bindal.kommune.no

Saksfremlegg

Utv.saksnr.	Utvalg	Møtedato
50/21	Bindal kommunestyre	22.09.2021

Manøvreringsreglementet vedrørende minstevannføring i Åbjøravassdraget - Bindal kommune 2022.**Kommunedirektørens innstilling**

Åbjøravassdraget er et sentralt landskapselement for hele Åbjøra/Åbygdadalføre og vassdraget har store allmenne interesser ut fra friluftslivs-, landskaps- og naturverdiperspektiver. Derfor ber Bindal kommune NVE om å se på manøvreringsreglementet i sin helhet, slik at nødvendige tiltak, som minstevassføring over hele året, settes inn og får de virkninger som er tilsiktet ved en slik revisjon av konsesjonsvilkårene.

Saksprotokoll i Bindal kommunestyre - 22.09.2021**Behandling:**

Votering:

Kommunedirektørens innstilling enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Åbjøravassdraget er et sentralt landskapselement for hele Åbjøra/Åbygdadalføre og vassdraget har store allmenne interesser ut fra friluftslivs-, landskaps- og naturverdiperspektiver. Derfor ber Bindal kommune NVE om å se på manøvreringsreglementet i sin helhet, slik at nødvendige tiltak, som minstevassføring over hele året, settes inn og får de virkninger som er tilsiktet ved en slik revisjon av konsesjonsvilkårene.

Saksopplysninger

Det vises til tidligere korrespondanse mellom partene Åbjøravassdragets elveierlag og Norges vassdrags- og energidirektorat i tiden 11.08 – 17.08.2017, samt epost - korrespondanse med Nord Trøndelag E-verk.

I en konklusjon av denne korrespondansen mellom partene fastholder Elveeierlaget at det er et skrikende behov for at det blir innført helårs minstevannføring for vassdraget, og ber Bindal kommune om bistand til revidering av manøvreringsreglementet slik det framstår i dag.

I følge NVE (Norges vassdrags- og energidirektorat), brev av 11.08.2017 er kravet om minstevannføring ikke fulgt i henhold til manøvreringsreglementet for Åbjøravassdraget fastsatt ved kgl-res. 7.11.2014.

«minstevannføringen i Åelva skal i perioden 1.juli til 15.september, så langt det er mulig ikke underskride 7 m³/s – målt ved utlopet av Åbjøravatn».

Observasjoner gjort den 8.august 2017 viser at det har vært brudd på manøvreringsreglementet denne sommeren, og er den laveste målte vannføringen sommeren 2017.

I følge Sildre/NVE; ble det målt 5,78 m³/s vannføring i den ovennevnte dato.

Sildre er pålagte målestasjoner i ulike vassdrag som måler vannføring, vannstand, vanntemperatur og lufttemperatur.

I følge NVE:

«Det er en kjent sak at reguleringsanleggene for Kolsvik kraftverk ikke har vært bygget med tanke på å etterleve konkrete vannføringskrav. Derfor måtte konsesjonæren i etterkant av et nytt manøvreringsreglement igangsette planer som skulle sikre etterlevelse av kravet til

minstevannføring. De fysiske arbeidene med å installere et arrangement for slipp av vann fra Øvre Kalvvatn startet i 2017 og er planlagt avsluttet i 2017. Først når dette arrangementet er installert vil konsesjonæren være i stand til å etterleve kravet om slipp av minstevannføring fullt ut.

Fram til arrangementet er installert har konsesjonæren utarbeidet en prosedyre for slipp av vann for å etterleve kravet om minstevannføring. Den versjonen NVE er kjent med (datert 2.2.2017) sier at vann skal slippes fra 740 via Nilsinetjern til vassdraget. For å få dette til må personell manuelt åpne lukene på 740 og Nilsinetjern. Denne tungvinte og midlertidige løsningene er ikke unnskyldende for manglende etterlevelse. Når nytt arrangement er på plass, forventer NVE at kravet til vannføring ut fra Åbjørvatn blir etterlevd på en helt annen måte enn de tre siste årene».

Åbjøra Elveeierlag påpeker i sine notater vedrørende ovennevnte problemstilling:

Vi konstaterer at NTE nok en gang ikke har klart å forholde seg til pålegg om minstevannføring i Åelva. I dette tilfellet ble de reddet av en kraftig regnskur slik at perioden ble kortvarig.

Vi er usikre på om dette skyldes dårlige interne rutiner hos NTE eller et særdeles avslappet forhold til myndighetenes pålegg, men vi mener det er uakseptabelt og nok en gang «håpe på det beste», fremfor å være i forkant av problemet.

Vi mener det er et stort behov for å få på plass en helårs minstevannføring som er tilstrekkelig til å sikre de biologiske verdiene i vassdraget og vil be Bindal kommune om å starte med å kreve revidering av manøvreringsreglementet i vassdraget.

I korrespondanse med NTE (Nord Trøndelag E-verk) gjelder saken underrapportering av fangstene i Åelva og manglende biologiske undersøkelser for å kartlegge omfang og konsekvenser av bunnfrysing av Åelva - vinters tid.

I denne sammenheng uttaler elveeierlaget seg ut fra epost-korrespondanse med NTE v/Bjørn Høgås som påpeker dette med underrapportering av fangstene som har vedvart over flere år, og at det brukes store ressurser på å overvåke utviklingen av laks- og sjøørretbestandene i vassdraget, og det påpekes at dette undermineres av elveeierne og at dette er noe forvaltningen bør ta tak i.

Elveeierlaget skriver:

I Åbjøravassdraget er det gode rutiner for innrapportering av fangst, men i 2016 ble det observert fiskere som ikke fulgte gjeldende regler. Det ble derfor umiddelbart tatt grep gjennom økt oppsyn. I den resterende del av sesongen av 2016 sesongen og med videreføring til 2017, har elveeierlaget hatt oppsynsmann som bortimot har «bodd i elven», slik at vi igjen føler oss trygge på at fiskereglene blir fulgt.

Det viktigste vi leser ut av de senere års rapporter er manglende etablering av en bærekraftig stamme i Åbjøra. På tross av at det i praksis ikke blir beskattet anadrom fisk oppstrøms Brattfossen, og det virker som om utløpsterskelen til Åbjørvatnet fungerer ved en del vannføringer, er det selv etter 10 år kun et fåtall fisk som gyter i den 7 km lange Åbjøra. Høsten 2017 ble det gjennomført enkle sparkeprøver av Åbjøra som viste at bunndyrfaunaen i stor grad

var konsentrert til de stedene det er dyprenne i elven. Med andre ord er det store områder som bunnfryser hvert år. Vi tror situasjonen er tilsvarende for Åelva.

Ut i fra problemet med bunnfrysing, ser Elveeierlaget et skrikende behov for at det blir innført helårs minstevannføring: Elveeierlaget ønsker derfor å starte en prosess med kommunen for å be om revidering av manøvreringsreglementet. I den anledning mener vi det er fornuftig om

regulanten blir pålagt biologiske undersøkelser for å kartlegge omfang og konsekvenser av bunnfrysing, med påfølgende massedød av egg, yngel og bunndyrfauna.

Tiltak for utnyttelse av vannkraften i norske vassdrag er normalt underlagt konsesjonsplikt etter vassdragslovgivningen, og før tiltakene kan igangsettes, må staten godkjenne planene. Konsesjonsmyndighet i denne sammenheng er Norges Vassdrags- og Energidirektorat (NVE).

Åbjøravassdraget ligger nord/øst for tettstedet Terråk i Bindal kommune. Vassdraget munner ut i Tosenfjorden. Nedbørsfeltet er på 526 km², men 133 km² av dette er overført til Kolsvik kraftverk inne i Tosenfjorden. Størstedelen av overføringen i henhold til konsesjon fra 1976 med oppstart i 1980, i tillegg ble det overført to mindre bekker til Kolsvik kraftverk i år 2000.

Da konsesjonene til utbygging av Kolsvik kraftverk ble gitt i 1976 og 2000 ble det ikke satt vilkår om minstevannføring. Fra 2002 har sykdommen PKD (profilerativ kidney disease) medført betydelig dødelighet av laks- og ørretyngel i vassdraget, og spesielt i perioder med lav vannføring og høye temperaturer.

Problemet med sykdommen PKD har inntruffet i Åelva, som er den nedre delen av Åbjøravassdraget, mellom Åbjørvatnet og fjorden.

Anleggseier er pålagt slipp av minstevannføring for å tilfredsstille krav til vannføring på 7 m³/s ved utløpet av Åbjøravatnet i perioden 1.juli til 15.september med igangsetting fra 1.juli 2018. Arbeid med å tilrettelegge for dette pågår fortsatt og skal etter planen være ferdigstilt innen 2018.

Krav om revisjon av vilkår - Åbjøravassdraget

Konsesjoner

Åbjøravassdraget er regulert ved to anledninger ved at vann er overført til Kolsvik kraftverk (kgl.res. 4.6.1976 og 15.12.2000).

Nyresykdom og minstevannføring

I 2002 ble NVE varslet om omfattende dødelighet av lakse- og sjørretunger i Åbjøravassdraget. Det ble funnet at dødeligheten skyldes nyresykdommen PKD (proliferativ kidney disease). Dødeligheten inntreffer i perioder med lav vannføring og høy vanntemperatur. Det er funnet en sammenheng mellom sykdomsutbrudd og reguleringen i vassdraget (NVEs innstilling til Olje- og energidepartementet 21.9.2012). NVE tok post 4 i manøvreringsreglementet fra 2000 opp til ny behandling, Olje- og energidepartementet fulgte opp og ved Kongelig resolusjon 7.11.2014 ble følgende minstevannføring pålagt: «*Vannføringen i Åelva skal i perioden 1. juli til 15. september, så langt som mulig, ikke underskride 7 m³/s målt ved utløp av Åbjørvatn.*»

Regulanten brukte mye tid på å legge til rette for at vannslippet kunne skje. Etter planen skulle tiltakene være ferdigstilt innen 2018.

Revisjonsadgang og hjemmel

I tråd med vassdragsreguleringsloven § 8 kan konsesjonene gitt etter loven revideres etter 19.6.2022. Den gjeldende konsesjonen for reguleringen av Åbjøravassdraget er gitt i medhold av denne loven.

Hovedmålet med en revisjon er å bedre miljøforholdene i tidligere regulerte vassdrag. Dette skal veies mot formålet med konsesjonen som er kraftproduksjon. «Revisjonen gir mulighet til å sette nye vilkår for å rette opp i skader og ulemper for allmenne interesser som har oppstått som følge av reguleringen», jf. [OEDs Retningslinjer for revisjon av konsesjonsvilkår for vassdragsreguleringer](#) s. 10. Som hovedregel er det kommunen som kan fremme ett krav på vegne av allmennheten, men også friluftsf- og naturvernorganisasjoner kan fremme krav om revisjon.

Nasjonale og regionale prioriteringer av en revisjon i Åbjøravassdraget

NVE og Miljødirektoratet gjorde i 2013 en gjennomgang av alle konsesjonene i Norge som kan revideres innen 2022. Åbjøravassdraget ble gitt den høyeste prioriteten av fagdirektoratene. En minstevannføring ble trukket fram som det viktigste tiltaket. Denne mener de vil bedre forholdene for laks og sjørret i vassdraget, redusere fare for sykdomsutbrudd, men «*vil også være positiv i forhold til ivaretagelse av viktige naturmangfoldverdier, herunder et viktig ferskvannsdelta, samt ål og elvemusling*».

I den gjeldende regionale vannforvaltningsplanen (2016-2021) for Nordland og Jan Mayen er Åbjøra og Åelva høyt prioritert og har «miljømål som kan medføre krafttap». Også i høringsutkastet til den nye vannforvaltningsplanen (2022-2027) er Åbjøravassdraget gitt den høyeste regionale prioritering med miljømål som kan medføre krafttap.

Kunnskapsstatus

[NINA Rapport nr. 233](#) fra 2007 slår fast hvilke negative effekter reguleringen har medført for Åbjøravassdraget: Reguleringene i 1980 og 2002 har gitt redusert vannføring sommer som vinter, men også gjort at vanntemperaturen er høyere i elva om sommeren. Forskerne mener at den reduserte vintervannføringen er den miljøfaktoren som sterkest påvirker produksjonen av laks og sjørøtt i elva:

- I Åelva mener de den lave vintervannføringen gjør at elva produserer 35 % mindre laksesmolt og i Åbjøra mener de reduksjonen er på 40 %.
- Sjørøtten påvirkes også, men i noe mindre grad, siden den bruker sidevassdagene mer enn laksen.

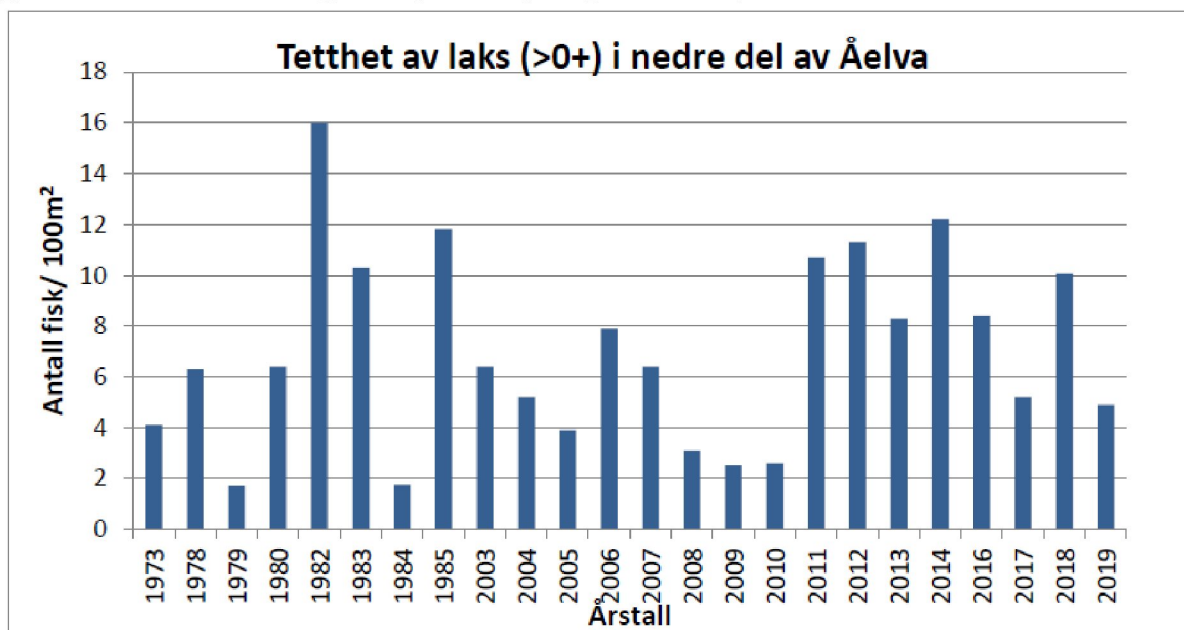
Om nyresykdommen skriver de at det er reguleringen som har lagt til rette for miljøforhold som gjør at sykdommen bryter ut. Det er høy vanntemperatur om sommeren, som sammen med lav vannføring, gjør at sykdommen brer om seg og blir dødelig. Utbruddene i Åelva, som i perioden 2002-2006, vil kunne redusere smoltproduksjonen i vassdraget med mellom 50 og 75 % (NINA-rapport 233).

Påleggsundersøkelser

I perioden 2016 til 2020 har Miljødirektoratet pålagt regulanten å gjennomføre undersøkelser knyttet til forekomst av PKD, vanntemperatur og ungfiskundersøkelser.

I årsrapporten for 2019 ble det påvist PKD i 63 % av den innsamlede fisken (laks og sjørøtt) og temperaturmålingene viser at temperaturen i Åelva både i 2018 og 2019 var over 15°C i en lengre og sammenhengende periode. Utbrudd av PKD skjer når vanntemperaturen er over 15°C.

Ungfiskundersøkelsene viste at det generelt er lav tetthet av årsyngel i Åelva. For eldre lakseunger er registreringene i 2019 de laveste siden 2010 og ligger også godt under gjennomsnittet for en lengre tidsperiode (se figuren under).

Figuren er hentet fra Swecos årsrapport for temperatur- og ungfiskundersøkelse i Åbjøravassdraget 2019 (Swecos dokumentnr. 10200829-002; figur 8) og den viser tettheten av lakseunger eldre enn årsyngel for årene 1973-2019 for 11 elfiskestasjoner i Åelva. Tetthetene i 2019 var de laveste siden 2010.

Ung fisk av laks og sjørret er avhengig av godt med skjul for å bli store. Og produksjonen i elva avhenger igjen av hvor mye skjultilgang de små fiskene har. I regulerte vassdrag mister man ofte de store «rensende» flommene, slik at sand og grus blir liggende og tette igjen hulrommene mellom større steiner. Og dermed reduseres elvas totale produksjon av laks og sjørret. Sweco har gjennomført skjulmålinger i Åelva, og de konkluderer med at de fleste plassene hvor de har gjort målinger, så antar de at skjulmulighetene ikke er begrensende for produksjonen av laks og sjørret.

Kunnskapshull

Utfordringer med bunnfrysning:

Vinteren 2020-2021 var kald og det var lite nedbør. Resultatet var at flere regulerte vassdrag – uten krav til minstevannføring – i Midt- og Nord-Norge frøs til, slik Åbjøravassdraget også gjorde. Resultatet vil fort være at store deler av 2020-produksjonen av årsyngel og eldre unger av både laks og sjørret fra flere år tilbake vil være tapt. Det er ikke et ukjent fenomen at dette skjer i Åbjøravassdraget. Utfordringene med innfrysning har Elveeierlaget påpekt i flere år, f.eks. sist i 2017. Da ble det gjort enkle undersøkelser av insekt- og bunndyrfaunaen i Åbjøra. Den viste at bunndyrene kun var å finne i elvas dyprenne, og man mistenker at store områder av elvebunnen bunnfryser hvert år.

Skjultmålinger i Åbjøra:

Den lave vannføringen i Åbjøra skaper utfordringer med massetransport i elva. Finstoff som sand og grus legger seg mellom steiner og tetter viktige skjuleområder for ung fisk. Det er ikke gjort skjultmålinger i Åbjøra. Dette bør gjennomføres i forbindelse med revisjonen. Dersom det viser seg at det er mye finstoff og fravær av gytegrus og stein, må det lages en tiltaksplan for å få elva mer tilbake til en naturtilstand, og legge bedre til rette for naturlig produksjon av laks og sjørret.

Miljødesign:

All kraftproduksjon påvirker naturen, men spørsmålet er hvordan og hvor mye. Gjennom de siste årene har biologer, hydrologer og ingeniører jobbet sammen med å finne krysningspunktet mellom biologi, teknologi og samfunnshensyn som kraftproduksjon. Metoden kalles [miljødesign](#), som kort og godt går ut på å utrede, utvikle og gjennomføre tiltak som skal gjøre at laks og andre dyr i elven får det bedre, samtidig som tapet i kraftproduksjon blir så lite som mulig. Slike vinn-vinn-løsninger begynner man å høste gode erfaringer av i fra de tidlige prosjektene (som for eksempel i Mandalselva i Agder).

Økt nedbørsmengde

[NVE publiserte i 2019 en rapport](#) om økt nedbør som følge av klimaendringer. Rapporten slår fast at i de siste tiårene har vannkraftverkene i hele Norge fått mer tilsig som følge av en økning i nedbør. Dette har ført til mer vannkraftproduksjon. Økningen i tilsig har vært størst om vinteren, samtidig har snøsmelteflommen blitt litt mindre. Fremover vil et varmere og våtere klima føre til at tilsiget fortsetter å øke. Mesteparten av økningen i tilsig kan utnyttes til vannkraftproduksjon. Tilsiget har økt raskere de siste tiårene enn klimaframskrivningene. For Helgeland viser rapporten at energitilsiget har økt med 10 % fra perioden 1961-1990 til 1989-2018. Det er forventet en ytterligere økning på 9 % fram mot 2071-2100 (figur 7 og 11 i rapporten).

Vurdering

Åelva og Åbjøravassdraget har stor lokal betydning/verdi for Bindal kommune. Dette har også store allmenne interesser ut fra friluftslivs-, landskaps- og naturverdiperspektiver. Det er derfor svært viktig at de overordnede myndigheter som Olje- og energidepartementet, samt Norges vassdrags- og energidirektorat ser og vurderer helheten i den betydningen disse vassdragene har, og at de tiltak som settes inn får de virkninger som er tilsiktet.

Bindal en kraftkommune og mottaker av konsesjonskraft

Bindal kommune er en kraftkommune og mottar konsesjonskraft fra denne utbyggingen. I enhver konsesjon for erverv av fallrettigheter eller regulering av vassdrag blir konsesjonæren pålagt å betale berørte kommuner konsesjonsavgift. Denne avgiften er dels ment å gi kommunene en andel av verdiene som blir skapt ved utbyggingen og/eller reguleringen, og dels ment som en kompensasjon for skader og ulemper av allmenn karakter som ikke blir erstattet på annen måte. Konsesjonsavgiftene kan sammenlignes med miljøavgifter på andre samfunnsområder.

Mens miljøulempene ved andre energikilder er av global karakter, som f.eks. CO₂ – utslipp, er miljøulempene ved vannkraftutbygging av lokal karakter. Ulempenes lokale karakter vises i konsesjonsavgiftens lokale adressat – den berørte kommunen.

Helt siden de første konsesjonslover fra begynnelsen av 1900-tallet, har kraftforetakene blitt pålagt å avgi en andel av kraftproduksjonen til de kommunene som blir berørt av kraftutbyggingen, såkalt konsesjonskraft.

Stortingets opprinnelige formål var å sørge for at de distrikter som avsto sine naturressurser til byer og sentrale strøk for elektrifisering og næringsvirksomhet der, også skulle tilgodeses med samme velstandsutvikling. I dag virker ordningen som en rettighet til en andel av den verdiskapningen som skjer ved bruk av naturressursene i de enkelte distriktene.

Reglene om rett til konsesjonskraft følger vassdragsreguleringsloven § 12 post 15 og industrikonsesjonsloven § 2 post 12. Ved utbygging av ny vannkraft i dag, som regelmessig følger bestemmelsene i vannressursloven, kan det ikke settes vilkår om konsesjonskraft.

Konsesjonskraftordningen kan karakteriseres som vertskommunens medeiendomsrett til en del av kraftproduksjonen, som vederlag for den naturkapitalen som er stilt til disposisjon for vannkraftproduksjon.

Ordningen innebærer at konsesjonæren må avgi inntil 10 % av innvunnet kraft fra utbyggingen til vertskommunen til selvkost. Kommunens rett til konsesjonskraft er videre begrenset til forbruket av alminnelig elektrisitetsforsyning innenfor kommunens grenser til enhver tid. Dersom dette forbruket er lavere enn 10 % av innvunnet kraft fra utbyggingen, tilfaller den overskytende kraftmengde – dvs. differansen mellom mengden av kommunens forbruk og 10 % - vedkommende fylkeskommune. Konsesjonskraftordningen utgjør om lag 6 -7 % av den samlede kraftproduksjonen i Norge.

Konsesjonslovgivningen gir vassdragsmyndighetene anledning til å pålegge den enkelte konsesjonær å avsette midler til næringsfond til de berørte kommuner i saker om ny kraftutbygging eller i saker om fornyelse av utløpte konsesjoner, jfr. vassdragsreguleringsloven § 12 nr.17. Formålet med næringsfondene er først og fremst å kunne gi støtte til lokal næringsutvikling, og særlig i de tilfeller hvor vassdragsutbyggingen har gitt vanskelige forutsetninger for slik næringsutvikling. Næringsfond utbetales vanligvis som et engangsbeløp samtidig som konsesjonen blir tildelt, og inngår i såkalte kraftfond sammen med konsesjonsavgifter. Tildeling av midler fra fondet er, som nevnt ovenfor, underlagt standardvedtekter gitt av kommunal- og regionaldepartementet, i dag moderniseringsdepartementet. Kommunene råder over den årlige avkastningen av fondskapitalen.

I en eventuell revisjonssak der Bindal kommune i samarbeid med rettighetshaverne i Åbjøravassdraget skal fremme et krav om minstevassføring for Åelva gjennom hele året, er det viktig å se hele vassdraget under ett. Disse elementene skal være forankret i de lover – og forskrifter som finnes i forbindelse med forvaltning av regulerte vassdrag. En revisjon av manøvreringsreglementet har også økonomiske, miljømessige og allmenne konsekvenser for hele kommunen, slik at alle disse parametrene må vurderes.

- Økonomiske konsekvenser:
- Miljømessige konsekvenser:
- Konsekvenser for rettighetshavere og friluftinteresserte/allmennheten:

Økonomiske konsekvenser:

Bindal kommunes konsesjonskraftrettighet er på 41,5 Gwh. Den alminnelige forsyningen i Bindal beregnes til å kunne bli ca. 29 Gwh i 2022. Forbruket varierer år for år, men viser en stigende tendens. Inntekter av differansen mellom konsesjonskraftrettigheten og den alminnelige forsyningen går til Nordland fylkeskommune. Det er avtale mellom Nordland fylkeskommune og Bindal kommune fram til 2033 som sier at av omtalte differanse beholder kommunen 50 % av inntektene.

Dersom nye konsesjonsvilkår (manøvreringsreglementet) medfører redusert utbytte kan dette gi negative økonomiske konsekvenser. I en eventuell revisjonssak foretas en samlet vurdering av de fordeler og ulemper som de nye eller endrede konsesjonsvilkårene gir, herunder graden av forventet miljøforbedring, hensynet til forsyningssikkerheten, kostnadene av nye tiltak for konsesjonæren osv.

Inntekter konsesjonskraft Bindal kommune

Årstall	Totalt	Derav Nordl.fylkeskommune
2017	3 327 000	1 037 000

2018	5 547 000	950 000
2019	7 844 000	1 810 000
2020	2 830 000	1 423 000

Det man ber om / krever i en revisjon er å få et økt kunnskapsnivå rundt dette med kraftproduksjon kontra miljø/verdiskapning – samfunnsmessige ringvirkninger. Så er det regulanten som må utarbeide dette kunnskapsnivået i sitt revisjonsdokument. Når det kommer på høring, så vet man mer om hvilke alternativer som finnes og hvilke påvirkninger det vil ha på kraftproduksjonen.

Da kan kommunen, og andre komme med innspill på høringen og hvilke alternativer og kost-nytte-vurderinger de mener er rett.

Det er først da man får et reelt kunnskapsnivå til å vurdere kostnadene på.

I rapporten fra Miljødirektoratet og NVE - 2013, hvor de går gjennom revisjonen som kan tas opp innen 2022, ligger de foreslåtte miljøtiltakene på eller under 4 % av totalproduksjonen.

Å skape bedre vilkår for laks og sjørret vil skape ringvirkninger knyttet til friluftsliv mv, som skal generere inntekter til lokalsamfunnet.

Det finnes en rekke rapporter på dette:

- Overvåkning av laks, sjørret 2015 – 2019 i Åbjøra og Urvollvassdraget
- Vurderinger av lokaløkonomiske ringvirkninger av laksefiske i Surna ved innføring av nytt manøvreringsreglement i Vindøla – Folla, vilkårsrevisjon 2019.

Kommunene Rindal og Surnadal (Surnavassdraget) fikk NINA til å gjøre en vurdering av hva de økte lokale ringvirkningene av en bedret lakse- og sjørretbestand ville være. Kort oppsummert derfra så kompenserer (lokale ringvirkninger) mye av kostnadene miljøtiltakene der ble tilgodesett med.

Et sannsynlig krafttap i Surna som følge av de nye vilkårene vil komme på rundt 4 %.

Miljømessige konsekvenser:

Dette vil kunne få svært positive konsekvenser da nye konsesjonsvilkår kan gi bedret fiskeproduksjon, bedre miljøforhold mm.

Konsekvenser for rettighetshavere og friluftsjinteresserte/allmennheten:

Generelt at bedre miljøforhold, økt fiskeproduksjon og bedre tilretteleggingstiltak vil gi allmennheten, rettighetshavere, friluftsjinteresserte større og bedre opplevelser for hele vassdraget, noe som vil være viktig for Bindal kommune med en framtidsrettet næringsutvikling og en kommune som fremstår synlig og miljømessig i det grønne skiftet.

Sluttrapporten vedrørende påleggsundersøkelser 2016 – 2020 for Åbjøravassdraget er ennå ikke ferdigstilt. En oppsummering fra denne er ønskelig, samt ungfiskeundersøkelser fra 2016 som allerede foreligger.

Revisjon

Kommunedirektøren foreslår at Bindal kommune ber om at NVE tar konsesjonen for «Erverv og regulering av Åbjøravassdraget m.v.» gitt ved kgl.res. 4.6.1976 til revisjon i medhold av vassdragsreguleringsloven.

Målet med revisjonen må være at hele Åbjøravassdraget får en minstevannføring og når de miljømålene som er satt for vassdragene i Regional plan for vannforvaltning i vannregion Nordland og Jan Mayen. Kommunen ber om at det gjøres undersøkelser i vassdraget med miljødesignmetodikk for å tette kunnskapshull. Dermed oppnår man igjennom revisjonsprosessen, å få et godt kunnskapsgrunnlag for å finne vinn-vinn-løsninger som vil sikre en god og bærekraftig lakse- og sjørretbestand i vassdraget, samtidig som man ivaretar kraftproduksjonen.

På dette kunnskapsgrunnlaget kan man finne hva som er rett minstevannføring året igjennom, og som vil legge til rette for god produksjon og overlevelse av laks og sjørret i Åbjøravassdraget. Vannføringen, og eventuelle fysiske tiltak og ordninger for vannslipp, må også redusere risikoen for utbrudd av sykdommen PKD. Kunnskapsgrunnlaget vil også vise om det må gjøres fysiske tiltak i vassdraget som bidrar til å sikre en god produksjon av laks og sjørret. Revisjonsprosessen bør også ende opp med en plan for gjennomføring av nødvendige tiltak.

Åbjøravassdraget er et sentralt landskapselement for hele Åbjøra/Åbygdadalføret og vassdraget har store allmenne interesser ut fra friluftslivs-, landskaps- og naturverdiperspektiver. Derfor anbefaler kommunedirektøren kommunestyret om å be NVE om å se på manøvreringsreglementet i sin helhet, slik at nødvendige tiltak, som minstevassføring over hele året, settes inn og får de virkninger som er tilsiktet ved en slik revisjon av konsesjonsvilkårene.

KOMMUNEDIREKTØREN I BINDAL KOMMUNE, Terråk, 28.06.2021

Knut Toresen
kommunedirektør

Kjell Andersen
plan- og utviklingssjef

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke signatur.